

ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ УЧНІВ У СИСТЕМІ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Ю.В. Ярошенко

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький Національний Технічний Університет

кафедра соціальної роботи

Українці протягом століть дотримувались християнських норм життя і завжди були релігійними, що дало їм змогу створити високу духовну культуру. Багаторічне відчуження людини від справжніх духовних цінностей привело до багатьох кризових явищ, пов'язаних із занепадом духовно-моральних ідеалів, значно вплинуло на посилення тенденції зростання жорстокого індивідуалізму, зверхнього ставлення до інших та приниження їхньої людської гідності, зневаги до культури та історико-культурних традицій. Все це загострює проблеми виховання Людини, людської Людськості, Духовності.

Деякі сучасні батьки з найкращих, як їм здається, намірів не обмежують потреб дитини ні в чому і дозволяють їй абсолютно все і купують дорогі іграшки, влаштовують своїх дітей у престижні гуртки та спортивні секції тощо. І при всьому цьому виникає запитання: "Чому в благополучних сім'ях виростають погано виховані діти?". Відповідь очевидна - їх не виховували, а лише задовольняли їхні запити, домінантою в яких виступали саме матеріальні потреби. Натомість в інших сім'ях начебто постійно приділяють дітям увагу й роблять усе, щоб захистити їх від негативних впливів довкілля, за будь-яку ціну ізолювати від соціуму. Результати такого виховання теж не тішать, дитина виростає соціально безпорадною діставши, здавалося б добре виховання, вона не готова до самостійного розв'язання життєвих проблем, за звичай конфліктує з довкіллям, що подекуди призводить до девіантної поведінки, а то і до важких правопорушень.

Особливу роль у розвитку особистості відіграє емоційна атмосфера сім'ї. Нездатність батьків створити сприятливу для розвитку дитини атмосферу може призвести до глибоких порушень у стосунках з однолітками, до жорстокості по відношенню до них. Як наслідок, у дитини формуються здебільшого негативні якості. Більшість батьків не розуміють, що саме в дошкільному і шкільному віці відбувається засвоєння соціальних норм, моральних вимог і зразків поведінки через наслідування. З деяких питань необхідно досягти взаєморозуміння, бо, наприклад, ми не можемо чекати від дітей прояву тих чеснот або правил поведінки, яких дорослі самі не

дотримуються, а неузгодженість у вимогах до дітей у дитячому садку і вдома може викликати у дитини почуття незадоволення і навіть агресії, розгубленості. Саме тому необхідно допомогти батькам з'ясувати, що в першу чергу в родині повинні зберігатись і передаватись моральні й духовні звичаї та цінності, що були накопичені попередніми поколіннями, а також, що саме батьки несуть відповідальність за виховання дітей.

Допоможуть у вирішенні цієї проблеми різноманітні форми роботи з батьками дошкільнят та школярів: батьківські збори на духовно-моральну тематику; лекторії; семінари-співбесіди, тематичні семінари; факультативні заняття; анкетування й тестування батьків з метою виявлення помилок і корекції процесу духовного виховання в родині; індивідуальні консультації фахівців; відвідування родин; ведення соціальної карти з метою вивчення, узагальнення та поширення досвіду родинного виховання; індивідуальна робота з дітьми вдома, організація і проведення спільно з батьками свят, розваг, вистав, днів іменинників тощо.

«Діти – це дзеркало батьків» - не дарма існує така приказка. Адже ми унаслідуюмо своїх батьків, їхні звички, поведінку, реакцію на будь яку ситуацію. "Дві речі наповнюють душу завжди новим і все сильнішим здивуванням та благовінням, чим частіше і довше ми роздумуємо про них, - це зоряне небо наді мною і моральний закон у мені", - говорив у свій час німецький філософ І.Кант. Цей вислів говорить про те, що в кожній людині з самого дитинства повинно бути вкладене добро, яке дають нам батьки, через турботу, виховання, і просто ставленням до інших оточуючих нам людей. Кожна людина починається з сім'ї. Ми створюємо свою сім'ю, через призму наслідування тієї в якій нас виховували.

Дуже важливим для сучасної молоді це навчитися зберегти ті цінності, які нам закладають. В першу чергу ми ідемо до школи та віддзеркалюємо свою сім'ю, перед сторонніми людьми. Головне не наслідувати чужих прикладів, нав'язувань та інше. Сьогоднішня система освіти, займає далеко не остатнє місце у формуванні особистості. Вся система освіти виховує моральні якості, але важливо при цьому зберегти сімейні цінності. Діти велику кількість часу, проводять з іншими дітьми, деякі наслідують приклад інших, деякі залишаються собою. І дуже важливою роллю вчителів, є те, щоб с першого дня коли вони приходять до школи, наголосити їм, на тому, що всі вони тут рівні, немає кращих, або гірших, а всі вони особистість, і в кожного свої цінності, і як важливо їх реалізувати.

З усього сказаного, я дійшла до висновку. Родина закладає фундамент вихованості, який визначається особливою міццю, бо будується на ґрунті глибоких емоцій, любові між батьками і дітьми, теплі кровних відносин. Педагогічний ідеал народної педагогіки — сім'я повна, багатодітна, зі сприятливою для виховання дітей педагогічною атмосферою. Виростаючи в родинній атмосфері добра, моральних чеснот дитина формується як гармонійно розвинута особистість. Головна мета сімейного виховання — сформувати справжню людину, наділену найкращими людськими якостями: високоморальну, здорову тілом і душею, сильну розумом, а мета вчителів знайти підхід до кожної дитини, і недати розгубити цінності які їй підвладні. Але при цьому, якщо сімейні цінності, не відповідають принципам етики, моралі, створити ці цінності самому.

Список використаної літератури:

1. Антонов А.І., Медков В.М. Соціологія сім'ї. - М., 1996 рік.
2. Андреева Т.В. Сімейна психологія: навч. посібник. - СПб.: Мова, 2004 рік.
3. Борисов В.А. Деградація інституту сім'ї та шляхи її подолання // Сім'я в Росії. - 1995. - № 1 - 2.
4. Голод С.І. Сім'я і шлюб: історико-соціологічний аналіз. - СПб., 1998.
5. Державна сімейна політика (наукова школа Г.І. Клімантова). - М.: Изд-во МГСУ, 2004.
6. Психологія сімейних відносин з основами сімейного консультування: Учб. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Є.І. Артамонова, Є.В. Екжанова, Є. В. Зирянова та ін; Під ред. Є.Г. Сіляевой. - М.: Видавничий центр «Академія», 2002.

Ярошенко Юлія Володимирівна

студентка Запорізького Національного Технічного Університету, кафедра соціальної роботи.

Тел..0977176382, ел.пошта: roshenka12081993@mail.ru